

הלכות פסולי המקדשין פרק ח

א. חטאת העוף שנתערכה בעולת העוף, או עולת העוף שנתערכה בחטאת העוף אפלו אחד ברבוא כלן ימותו. במה דברים אמורים, בשהיו מפרשות בשעת לקיחת הבעלים, זו חטאת וזו עולה; אבל אם הביא עופות לחובתו, מהן חטאת ומהן עולה, ולא פרש אלא כלן סתומות, ונתערכה חטאת או עולה בחובה זו הסתומה יש להן דינים אחרים.

ב. וכיצד דיניהן: אם נתערכה חטאת בחובה זו הסתומה, אין כשר אלא מנין חטאות שבחובה בלבד; אבל מנין העולות שבחובה, עם החטאת שנתערכה בהן פסולין, שהרי נתערכה חטאת בעולות. לפיכך אם היתה החובה שתים בחטאת חצי החובה כשר, וחציה פסול; ויראה לי שהוא עושה כלן למטה, כמעשה חטאת.

ג. וכן אם נתערכה עולה בחובה זו הסתומה, אין כשר אלא מנין עולות שבחובה; אבל מנין החטאות שבחובה, עם העולה שנתערכה בהן פסולין, שהרי נתערכה עולה בחטאות: בין שהיתה החובה הסתומה מרבה על העולות שנתערכו בה, בין שהיו העולות מרבין על החובה הסתומה, בין שהיו שתיהן שוות אין כשר אלא מנין עולות שבחובה. לפיכך אם היתה החובה שתים בעולה חצי החובה כשר, וחציה פסול; ויראה לי שהוא עושה כלן למעלה, כמעשה עולה.

ד. חובה סתומה וחובה אחרת סתומה שנתערכו, בין שהיו שתיהן משם אחד, כגון קני זבים עם קני זבים, או משני שמות, כגון קני זבים עם קני יולדות, בין שהיו שתיהן לאדם אחד, בין שהיו לשנים אם היו שניהן שוות, מחצה כשר ומחצה פסול: בין שעשה הכל למעלה, או הכל למטה, או עשה חצין למעלה וחצין למטה לעולם מחצה כשר, ומחצה פסול.

ה. מפני שהכל חצין עולה וחצין חטאת, והחטאת למטה והעולה למעלה אם עשה הכל למעלה, חצין פשרות והן העולות; ואם עשה כלן למטה, חצין פשרות והן החטאות. עשה חצין למטה וחצין למעלה חצי החצי שעשה למעלה כשר, מפני התערבת, והוא עולות; וחצי החצי שלמטה, כשר והוא חטאות.

ו. היו שתי החובות הסתומות שנתערכו זו גדולה מזו, כגון שהיתה אחת ארבעה עופות והשניה ששה אם עשה הכל למעלה, או עשה הכל למטה, מחצה פסול ומחצה כשר, מטעם שבארנו. עשה חצין למטה, וחצין למעלה אם אחר ששאל עשה כן, המועט כשר; ואם מדעתו עשה, המרבה כשר.

ז. זה הכלל: כל שעשה הכוהן מדעתו חצין למעלה וחצין למטה, ואי אפשר שלא יהיה משלאחד למעלה ולמטה הרי זה המרבה כשר; הואיל ודבר ידוע שמקצת קרבנותיו למעלה ומקצתן למטה, יהיו כל קרבנותיו כשרים.

ח. שנים שלקחו קניהם בערוב, או שנתנו דמי קניהם לכוהן לאיזה שירצה הכוהן יקריב חטאת, ולאיזה שירצה יקריב עולה: שאין הקנים מתפרשין אלא בלקיחת הבעלים או בעשית הכוהן, כמו שבארנו.

ט. הָיוּ לִפְנֵי הַכּוֹהֵן חֲטָאוֹת וְעוֹלוֹת עָשָׂה שְׁתִּיָּהֶן לְמַעַלָּה, אוֹ שְׁתִּיָּהֶן לְמִטָּה מְחַצָּה כָּשֶׁר, וּמְחַצָּה פָּסוּל. עָשָׂה חֲצִיִּן לְמַעַלָּה, וְחֲצִיִּן לְמִטָּה, וְלֹא יָדַע אִם הַחֲטָאוֹת הֵם שְׁעָשָׂה לְמִטָּה, אוֹ הָעוֹלוֹת הָרִי הַכֹּל פָּסוּל: שְׁאֲנִי אוֹמֵר הָעוֹלוֹת הֵם שְׁעָשָׂה לְמִטָּה, וְהַחֲטָאוֹת לְמַעַלָּה.

י. הָיוּ לִפְנֵי שְׁלוֹשָׁה צְבוּרֵי עוֹפוֹת, אֶחָד חֲטָאוֹת, וְאֶחָד עוֹלוֹת, וְהָאֶחָד סְתוּם חֲצִיו עוֹלוֹת וְחֲצִיו חֲטָאוֹת, וְלֹא פָּרְשׁוּ אִם עָשָׂה כָּלֶם לְמַעַלָּה אוֹ לְמִטָּה, מְחַצָּה כָּשֶׁר וּמְחַצָּה פָּסוּל. עָשָׂה חֲצִיִּן לְמַעַלָּה וְחֲצִיִּן לְמִטָּה אֵין הַכָּשֶׁר אֲלֵא הַסְתוּם בְּלִבָּד, שְׁעָשָׂה חֲצִיו לְמַעַלָּה וְחֲצִיו לְמִטָּה, וְהוּא מִתְחַלֵּק בֵּין הַבְּעָלִים, וְעוֹלָה לְשִׁנְיָהֶן: שְׁהָרִי הַכּוֹהֵן אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאִיזָה מֵהֶן פָּרַשׁ, וְלְאִיזָה מֵהֶן הָיָה הַסְתוּם. וּשְׁנֵי הַצְּבוּרִין הַמְּפֹרָשִׁין, פָּסוּלִין שְׁהָרִי לֹא יָדַע אִיזָה עָשָׂה לְמַעַלָּה, וְאִיזָה עָשָׂה לְמִטָּה, וְשָׂמָּה הָעוֹלָה נַעֲשִׂית לְמִטָּה, וְהַחֲטָאֹת לְמַעַלָּה.